

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/19/2021
Identifikačné číslo spisu:	2213010986
Dátum vydania rozhodnutia:	13.04.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2213010986.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a sudcov JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Petra Kaňu, na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku konanom 13. apríla 2022 v Bratislave, v trestnej veci obvineného P. M. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017 ako aj v konaní, ktoré mu predchádzalo

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 361 ods. 2 Trestného poriadku, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd v neprospech obvineného P. M..

Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017 zrušuje v celom rozsahu.

Zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Okresnému súdu Dunajská Streda sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „súd prvého stupňa“) rozsudkom, sp. zn. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017, uznal obvineného P. M. (ďalej len „obvinený“) za vinného zo spáchania prečinu

podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, v jednočinnom súbehu s prečinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

- v období od mesiaca august 2008 do konca mesiaca marec 2010, pod zámienkou uhradenia výdavkov za zaobstaranie elektroinštalačného materiálu za jeho následný predaj do zahraničia, ako aj uhradenia výdavkov za vybavenie úveru v C. postupne od V. B., nar. XX. H. XXXX, trvale bytom N. M.. XXXX/X, F. B., vylákal finančnú hotovosť v rôznych výškach, bez jej vedomia a súhlasu si v jej mene zadovážil kreditné karty od viacerých subjektov a peňažných ústavov, ktorých aktivovaním získal pre seba neoprávnený prospech, čím V. B. uviedol do omylu a spôsobil jej celkovú škodu vo výške XX.XXX,XX eur.

Za to uložil súd prvého stupňa obvinenému podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 37 písm. h), písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil súd prvého stupňa obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil súd prvého stupňa obvinenému povinnosť zaplatiť poškodenej V. B., nar. XX. H. XXXX, bytom F. B., N. M. XXXX/X, titulom náhrady škody XX.XXX,XX eur.

Proti predmetnému rozsudku súdu prvého stupňa podala dovolanie ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“) na podnet obvineného, ktorý jej s poukazom na výlučnú právomoc ministerky spravodlivosti v zmysle § 372 ods. 1 Trestného poriadku odstúpila Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, v prospech obvineného z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, ktoré bolo súdu prvého stupňa doručené 4. decembra 2020.

V odôvodnení podaného dovolania ministerka spravodlivosti namietala, že postupom súdu prvého stupňa bol porušený zákon pri splnení podmienok na konanie proti ušlému. Ustanovenie § 358 ods. 1 Trestného poriadku možno aplikovať v prípade obvineného, ktorého osobnú účasť nemožno pri úkonoch trestného konania zabezpečiť zákonnými prostriedkami, pretože obvinený sa trestnému konaniu vyhýba pobytom v cudzine, alebo tým, že sa skrýva. Konanie proti ušlému nie je prípustné z dôvodu urýchlenia vybavenia veci. V predmetnej trestnej veci vydal súd prvého stupňa podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku príkaz na zatknutie za účelom oznámenia termínu hlavného pojednávania s odôvodnením, že sa obvinený nedostavuje na hlavné pojednávanie. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Dunajskej Strede informovalo súd prvého stupňa, že obvinený sa na mieste trvalého pobytu dlhodobo nezdržiava, úmyselne sa vyhýba trestnému stíhaniu pobytom v zahraničí - podľa získaných informácií v Maďarsku, v obci O. pri Komárome, s tým, že súd prvého stupňa by mal zvážiť vydanie Európskeho zatýkacieho rozkazu (ďalej len „EZR“). Súd prvého stupňa vydal 26. januára 2017 EZR za účelom zatknutia obvineného. Dňa 16. marca 2017 žiadal námestník Okresnej prokuratúry Dunajská Streda súd prvého stupňa o oznámenie skutočností brániacich nariadeniu termínu hlavného pojednávania a o podanie správy, či sú splnené podmienky na konanie proti ušlému. Súd prvého stupňa listom zo 4. apríla 2017 oznámil Okresnej prokuratúre Dunajská Streda (ďalej len „prokuratúra“), že bol vydaný EZR, keďže je známa adresa obvineného v cudzine. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Dunajskej Stredy (ďalej len „prokurátorka“) oznámila súdu prvého stupňa listom z 13. júna 2017, že v trestnej veci sú splnené podmienky na konanie proti ušlému, pretože obvinený sa trestnému konaniu vyhýba pobytom v cudzine a zároveň žiadala, aby súd prvého stupňa nariadil termín hlavného pojednávania s tým, že ustanoví obvinenému obhajcu. Súd prvého stupňa vydal 4. júla 2017 opatrenie podľa § 358 Trestného poriadku ktorým oznámil, že 7. augusta 2017 sa bude konať hlavné pojednávanie a zároveň je v opatrení uvedené, že oznámenie bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu 4. júla 2017 a bolo zvesené 7. augusta 2017. Ministerka spravodlivosti poukázala v dovolaní na to, že vzhľadom na charakter konania proti ušlému (obvinenému sa neumožňuje realizovať právo na obhajobu osobne a

bezprostredne), možno takéto konania vykonať až po vyčerpaní všetkých dostupných možností a zákonných nástrojov smerujúcich k zabezpečeniu prítomnosti obvineného. Súd prvého stupňa od 26. januára 2017 - kedy vydal EZR, až do 4. júla 2017 - kedy opatrením začal konanie proti ušlému neurobil žiadny úkon, napr. vyžiadanie si správy od SIRENE o realizácii EZR a napriek tomu vykonal konanie proti ušlému. Je nepochybné, že obvinený sa pred vydaním EZR vyhýbal trestnému stíhaniu tým, že sa opakovane nedostavoval na termíny hlavného pojednávania, avšak súd prvého stupňa vedel adresu obvineného v Maďarsku (z toho dôvodu vydal EZR), mal vykonať šetrenie za účelom zistenia jeho realizácie. Z listu súdu prvého stupňa zo 4. apríla 2017 je zrejmé, že súd prvého stupňa oznamoval prokuratúre, že bol vydaný EZR, keďže je známa adresa obvineného v cudzine a po jeho realizácii podá správu. Súd prvého stupňa teda oznámil prokuratúre, že nie sú splnené podmienky na konanie proti ušlému, avšak po ďalšej výzve prokuratúry opatrením začal konanie proti ušlému napriek tomu, že sa ohľadom realizácie EZR nič nezmenilo. Ministerka spravodlivosti ďalej namietala, že súd prvého stupňa vykonal termíny hlavného pojednávania 25. septembra 2017 a 3. novembra 2017 v rozpore s ustanovením § 361 ods. 2 Trestného poriadku, pretože neuverejnil predvolanie na hlavné pojednávanie na úradnej tabuli súdu. Nebola tak splnená zákonná podmienka pre konanie hlavného pojednávania bez prítomnosti obvineného. Ministerka spravodlivosti poukázala na R 71/1980, podľa ktorého nesplnenie povinnosti vhodným spôsobom uverejniť predvolanie na hlavné pojednávanie je v konaní proti ušlému rovnako vážnou procesnou chybou ako nedoručenie predvolania obvinenému riadnym spôsobom a v konaní proti ušlému má obhajca rovnaké práva ako obvinený, preto mu je potrebné doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie a rozsudok do vlastných rúk podľa § 66 ods. 1 a ods. 3 Trestného poriadku. Podľa R 24/1986 povinnosť vhodným spôsobom uverejniť predvolanie obvineného na hlavné pojednávanie platí aj v prípadoch pokračovania v hlavnom pojednávaní odročenom na neurčito, resp. vykonania nového hlavného pojednávania po jeho odročení. Napriek porušeniu práv obvineného vykonal súd prvého stupňa v neprítomnosti obvineného hlavné pojednávanie 25. septembra 2017 a 3. novembra 2017, v rámci ktorého vyhlásil odsudzujúci rozsudok. Postupom súdu prvého stupňa došlo k porušeniu zákonných podmienok na uskutočnenie konania proti ušlému, konkrétne § 361 ods. 2 Trestného poriadku - predvolanie na hlavné pojednávanie nebolo vhodným spôsobom uverejnené vyvesením na úradnej tabuli súdu a § 358 ods. 1 Trestného poriadku - úmysel obvineného vyhýbať sa trestnému konaniu v zahraničí nebol preukázaný. Ministerka spravodlivosti navrhla Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „Najvyšší súd SR“), aby podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil, že rozsudkom súdu prvého stupňa, sp. zn. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017 a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon v ustanoveniach § 358 ods. 1 Trestného poriadku a § 361 ods. 2 Trestného poriadku v neprospech obvineného. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na neho obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu prvého stupňa aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol a podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku rozhodol o väzbe obvineného, ktorý sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v tejto trestnej veci.

K dovolaniu ministerky spravodlivosti sa vyjadrila prokurátorka písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa 23. decembra 2020 v ktorom uviedla, že proti obvinenému sa konalo ako proti ušlému, pretože sa opakovane nedostavoval na termíny hlavného pojednávania. Pred vydaním opatrenia o konaní proti ušlému viackrát ospravedlnil svoju neúčast', 31. marca 2017 splnomocnil obhajcu, ktorý požiadal o zrušenie dvoch termínov hlavného pojednávania z dôvodu práceneschopnosti a práce v zahraničí (bez presnej adresy), jeden krát bol termín odročený z dôvodu na strane obhajcu. Súd prvého stupňa vydal 13. novembra 2014 príkaz na zatknutie obvineného, na základe ktorého bola 13. apríla 2015 obmedzená jeho osobná sloboda, avšak nebol vzatý do väzby. Obvinený sa zúčastnil hlavného pojednávania iba raz a to 19. augusta 2015, pretože bol predvedený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonával v inej trestnej veci. Následne obvinený vzniesol námietku zaujatosti a bol opätovne vydaný príkaz na jeho zatknutie z dôvodu jeho neprítomnosti. Polícia oznámila súdu prvého stupňa, že obvinený sa nachádza v Maďarsku, tak súd prvého stupňa 26. januára 2017 vydal EZR a z dôvodu jeho neúspešnosti 4. júla 2017 vydal opatrenie o začatí konania proti ušlému. Súd prvého stupňa podľa názoru prokuratúry nemal povinnosť skúmať realizáciu EZR cez SIRENE, pretože keby k jeho realizácii došlo, bol by o tom upovedomený automaticky. Z uvedeného je podľa názoru prokuratúry zrejmé, že obvinený sa od roku

2014 do roku 2017 úmyselne vyhýbal trestnému konaniu, od počiatku vedel že sa proti nemu vedie trestné stíhanie, napriek tomu trestné konanie maril, až sa napokon ukrýval v zahraničí a nebolo ho možné žiadnym spôsobom kontaktovať. Na základe priebehu konania, ktoré vydaniu odsudzujúceho rozsudku predchádzalo, boli podľa názoru prokuratúry splnené podmienky na postup podľa § 358 ods. 1 Trestného poriadku. Prokurátorka navrhla dovolaciemu súdu, aby podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie ministerky spravodlivosti zamietol.

Obvinený sa prostredníctvom jemu ustanovenej obhajkyne JUDr. Evy Skačániovej, advokátky v Dunajskej Strede, vyjadril k dovolaniu ministerky spravodlivosti písomným podaním doručeným súdu prvého stupňa 18. februára 2021, v ktorom uviedol, že s vyjadrením prokuratúry nesúhlasí, pretože z dovolania nesporne vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal termíny hlavného pojednávania 25. septembra 2017 a 3. novembra 2017 bez uverejnenia predvolania na úradnej tabuli súdu, čím porušil ustanovenie § 361 ods. 2 Trestného poriadku a v neprítomnosti obvineného vyniesol odsudzujúci rozsudok. Úmysel obvineného vyhýbať sa trestnému konaniu v zahraničí nebol preukázaný. Obvinený navrhol Najvyššiemu súdu SR, aby dovolaniu ministerky spravodlivosti vyhovel v plnom rozsahu, s rozhodnutím o väzbe nesúhlasí a navrhuje, aby dovolací súd s poukazom na § 380 ods. 4 Trestného poriadku výkon rozsudku, proti ktorému bolo podané dovolanie, prerušilaž do rozhodnutia, pretože mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov, od 19. februára 2018 bol vo vydávacej väzbe v Budapešti a do ústavu na Výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove bol umiestnený 6. júla 2018, nevidí teda dôvod na jeho vzatie do väzby v zmysle ustanovenie § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Dovolaciemu súdu bolo dovolanie ministerky spravodlivosti spolu s trestným spisom predložené na rozhodnutie 17. marca 2021.

Dňa 24. marca 2022 bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručené podanie ministerky spravodlivosti, v rámci ktorého reagovala na vyjadrenie prokurátorky. Ministerka spravodlivosti považuje tvrdenie prokurátorky, že obvineného nebolo možné v zahraničí žiadnym spôsobom kontaktovať, za účelové a zavádzajúce. Súd prvého stupňa listom zo 4. apríla 2017 oznámil prokuratúre, že bol vydaný EZR, keďže je známa adresa obvineného v cudzine a po jeho realizácii podajú správu. Z predmetného vyjadrenia súdu prvého stupňa je zrejmé, že neboli splnené podmienky na konanie proti ušlému. Prokuratúra napriek tomu naďalej vyvíjala tlak na súd prvého stupňa, aby zvažil, či sú splnené podmienky na konanie proti ušlému, následkom čoho súd prvého stupňa opatrením začal konanie proti ušlému a to bez toho, aby sa čokoľvek vo vzťahu k realizácii EZR zmenilo. Ministerka spravodlivosti odkázala na svoje dovolanie, v ktorom uviedla, že z trestného spisu nepochybne vyplýva že v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu EZR, sa obvinený vyhýbal trestnému stíhaniu tým, že sa opakovane nedostavoval na hlavné pojednávania, ktoré boli následne odročované; povinnosťou súdu prvého stupňa bolo však po vydaní EZR vykonať šetrenie za účelom zistenia jeho realizácie, keďže poznal adresu obvineného v Maďarsku. Prokurátorka sa nevyjadrila vo svojom vyjadrení k dovolaniu ministerky spravodlivosti k nesplneniu podmienky zo strany súdu prvého stupňa vyplývajúcej z ustanovenia § 361 ods. 2 Trestného poriadku, pričom uverejnenie predvolania na hlavné pojednávanie a verejné zasadnutie vhodným spôsobom je nevyhnutnou podmienkou na vykonanie konania proti ušlému. Súd prvého stupňa teda okrem toho, že neskúmal existenciu dôvodov konania proti ušlému, navyše vykonal hlavné pojednávanie v termínoch 25. septembra 2017 a 3. novembra 2017 v rozpore s ustanovením § 361 ods. 2 Trestného poriadku, pretože neuverejnil predvolanie na hlavné pojednávanie na úradnej tabuli súdu. Namietaným rozsudkom tak došlo k porušeniu zákonných podmienok na uskutočnenie konania proti ušlému, konkrétne v ustanovení § 361 ods. 2 Trestného poriadku, pretože súd prvého stupňa neuverejnil predvolanie na hlavné pojednávanie na úradnej tabuli súdu a § 358 ods. 1 Trestného poriadku, pretože úmysel obvineného vyhýbať sa trestnému konaniu pobytom v cudzine nebol preukázaný. Ministerka spravodlivosti v závere svojho podania uviedla, že na podanom dovolaní trvá a žiada dovolací súd, aby rozhodol v zmysle predloženého návrhu.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku), z hľadiska procesných

podmienok pre podanie dovolania konštatuje, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku], oprávnenou osobou (§ 369 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 2 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku).

Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu prípustnosti podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky pristúpil k predbežnému preskúmaniu v intenciách ustanovenia § 378 Trestného poriadku a nezistiac takú okolnosť, pre ktorú by bolo dovolanie nutné z formálnych dôvodov podľa § 382 písm. a) až f) Trestného poriadku paušálne odmietnuť, určil na preskúmanie dovolania podaného ministerkou spravodlivosti termín verejného zasadnutia, na ktorom dospel k záveru, že dovolanie je s poukazom na § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dôvodné a následne rozsudok verejne v ten istý deň vyhlásil.

Podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

Uvedený dovolací dôvod v kontexte trestnej veci obvineného nachádza svoj odraz v tom, že súd je povinný zabezpečiť obvinenému dodržanie všetkých jeho práv, ktoré mu ako obvinenému priznáva Trestný poriadok, so zvláštnym dôrazom na právo obvineného na prejednanie trestnej veci v jeho prítomnosti, teda v kontexte ústavných práv a práv zabezpečených medzinárodnými dohovormi, predovšetkým Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Na jednej strane pritom stojí právo, no nie povinnosť obvineného zúčastniť sa prejednávania jeho veci pred súdom, pokryté príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku o práve obvineného odmietnuť sa zúčastniť hlavného pojednávania či verejného zasadnutia, resp. právo obvineného výslovne požiadať súd, aby sa hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie konalo v jeho neprítomnosti. V úzkej korelácii s uvedeným je naopak povinnosť obvineného rešpektovať zákonom stanovené pravidlá nevyhnutné pre vykonanie zákonného a spravodlivého súdneho konania, za súčasného rešpektovania zásady rýchlosti a hospodárnosti trestného konania, v úmysle zákonodarcu vyhnúť sa zbytočným prieťahom pri vykonávaní úkonov trestného konania, vrátane konania pred súdom.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada vyjadrená v § 2 ods. 7 Trestného poriadku a síce právo každého, aby jeho trestná vec bola spravodlivo a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom v jeho prítomnosti tak, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Trestný poriadok tak priamo nadväzuje na čl. 48 ods. 2 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), podľa ktorého má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Navyše právo obvineného na prejednanie veci pred súdom v jeho prítomnosti takisto vyplýva aj z čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ktorého dikciu je potrebné vykladať aj tak, že každý, o právach a povinnostiach ktorého má byť v rámci konania pred súdom rozhodované, má mať v rámci práva na súdnu a inú právnu ochranu možnosť osobne na takom konaní zúčastniť; musí mu byť pritom reálne umožnená účasť na konaní, právo vyjadriť sa pred súdom k tomu, čo mu je kladené za vinu a k dôkazom, na ktorých je založená obžaloba. Z tejto zásady sú výnimky prípustné len za splnenia zákonom predpísaných tak formálnych, ako aj materiálnych podmienok, ktoré minimalizujú negatívny dopad na spravodlivý súdny proces vyvolaný neprítomnosťou obvineného. Súdny musí zároveň zabezpečiť včasné a riadne doručenie predvolania alebo upovedomenia o termíne hlavného pojednávania obvinenému, pričom musia dôsledne zväžiť hodnovernosť ospravedlnenia neprítomnosti obvineného na verejnom zasadnutí, a v odôvodnených prípadoch hlavné pojednávanie odročiť. Zároveň musia obvineného v zmysle predchádzajúceho odseku poučiť o možnosti vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti a tak umožniť v plnom rozsahu realizovať jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Dovolací súd po preštudovaní spisového materiálu zistil nasledovné skutočnosti:

Prokurátorka doručila súdu prvého stupňa obžalobu na obvineného 20. decembra 2013 (č. l. 104 súdneho spisu). Súd prvého stupňa určil termín hlavného pojednávania na 31. marca 2014 a zo zápisnice o hlavnom pojednávaní vyplýva, že obvinený sa na termín nedostavil, súd prvého stupňa konštatoval, že nemá vykázané doručenie predvolania a obvineným zvolený obhajca JUDr. Jozef Cseh, advokát v Dunajskej Strede svoju neúčast' z dôvodu účasti na výsluchoch v inej trestnej veci ospravedlnil. Hlavné pojednávanie bolo odročené na 7. mája 2014 (č. l. 117 súdneho spisu). Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo 7. mája 2014 vyplýva, že obvinený sa nedostavil a jeho neúčast' ospravedlnil jeho obhajca JUDr. Jozef Cseh s tým, že obvinený je práceneschopný, o čom predložil aj lekárske potvrdenie (č. l. 120 - 123 súdneho spisu). Súd prvého stupňa hlavné pojednávanie odročil na termín 16. júla 2014, na ktorý sa obvinený nedostavil a jeho obhajca svoju neúčast' písomne ospravedlnil (č. l. 126 - 127 súdneho spisu). Opätovne bolo hlavné pojednávanie odročené na termín 17. septembra 2014, na ktorý sa obvinený nedostavil, jeho neúčast' ospravedlnil jeho obhajca a zároveň uviedol, že obvinený sa zdržiava v zahraničí. Súd prvého stupňa hlavné pojednávanie odročil na 12. novembra 2014 (č. l. 128 - 129 súdneho spisu). Na uvedený termín sa obvinený opätovne nedostavil a súd prvého stupňa hlavné pojednávanie odročil na neurčito za účelom vydania príkazu na zatknutie (č. l. 130 súdneho spisu). Súd prvého stupňa vydal 13. novembra 2014 príkaz na zatknutie obvineného podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku (č. l. 131 súdneho spisu). Zo správy Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede z 13. apríla 2015 vyplýva, že obvinený bol 13. apríla 2015 zadržaný a dodaný do ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Nitre na základe príkazu na dodanie z 10. februára 2015 súdom prvého stupňa vo veci pod sp. zn. 1T/136/2012 pre prečin podvodu podľa § 222 ods. 1 Trestného zákona, v ktorej mu bol uložený trest odňatia slobody na 8 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia (č. l. 133 súdneho spisu). Súd prvého stupňa určil ďalší termín hlavného pojednávania na 3. júna 2015 a zrušil príkaz na zatknutie, hlavné pojednávanie však muselo byť odročené z rodinných dôvodov konajúceho sudcu (č. l. 134 - 139 súdneho spisu). Na termín hlavného pojednávania 19. augusta 2015 bol obvinený predvedený, nedostavil sa však jeho obhajca JUDr. Jozef Cseh, ktorý svoju neúčast' z dôvodu práceneschopnosti telefonicky ospravedlnil (č. l. 144 - 145 súdneho spisu). Následne bol v trestnom konaní riešený návrh obvineného na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Trestného poriadku a obvineným vznesená námietka zaujatosti podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku. Ďalší termín hlavného pojednávania sa uskutočnil 11. apríla 2016, obvinený sa nedostavil a jeho obhajca uviedol, že sa zdržiava na neznámej adrese, ani jeho matka nevie adresu. Súd prvého stupňa odročil hlavné pojednávanie na neurčito, za účelom opätovného vydania príkazu na zatknutie obvineného, ktorý robí od roku 2013 naschvál prietahy (č. l. 198 - 199 súdneho spisu). Dňa 5. mája 2016 vydal súd prvého stupňa príkaz na zatknutie podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku (č. l. 200). Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Dunajskej Strede doručilo 26. januára 2017 súdu prvého stupňa správu, z ktorej vyplýva, že po obvinenom je od 9. mája 2016 vyhlásené pátranie na území Slovenskej republiky a v schengenskom priestore, v mieste trvalého pobytu sa dlhodobo nezdržiava, úmyselne sa vyhýba trestnému stíhaniu pobytom v zahraničí, podľa získaných informácií sa zdržiava v Maďarsku, v obci O. pri Komárome a zároveň žiadali súd prvého stupňa o zváženie vydania EZR (č. l. 203 súdneho spisu). Súd prvého stupňa vydal 26. januára 2017 EZR (č. l. 206 - 209 súdneho spisu). Náместník prokuratúry žiadal súd prvého stupňa 16. marca 2017 o oznámenie skutočností brániacich nariadeniu termínu hlavného pojednávania a zároveň či sú splnené podmienky na konanie proti ušlému (č. l. 211 súdneho spisu), na čo súd prvého stupňa podaním zo 4. apríla 2017 prokuratúre oznámil, že v trestnej veci bol vydaný EZR, pretože je známa adresa obvineného v cudzine a keď bude realizovaný, podajú správu (č. l. 212 súdneho spisu). Prokurátorka podaním z 13. júna 2017 adresovanom súdu prvého stupňa uviedla, že podľa jej názoru sú splnené podmienky na konanie proti ušlému a žiadala súd prvého stupňa aby splnenie podmienok zvážil (č. l. 213 súdneho spisu). Súd prvého stupňa vydal 4. júla 2017 opatrenie podľa § 358 Trestného poriadku z dôvodu, že obvinený sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine a oznámil, že 7. augusta 2017 sa bude konať v predmetnej trestnej veci hlavné pojednávanie. Na predmetnom opatrení je uvedené, že bolo vyvesené na úradnej tabuli a webovej stránke súdu 4. júla 2017 a zvesené bolo 7. augusta 2017 (č. l. 215 súdneho spisu). Na termín hlavného pojednávania 7. augusta 2017 sa nedostavil obvinený ani poškodená, ktorá žiadala hlavné pojednávanie odročiť, s čím súhlasil obhajca obvineného aj prokurátorka, zároveň obhajca obvineného oznámil súdu prvého stupňa, že obvinenému vypovedá plnú moc, pretože tento nemá finančné prostriedky na úhradu trov a požiadal súd prvého stupňa, aby ho ako obhajcu obvinenému ustanovil. Súd prvého stupňa podľa

§ 359 Trestného poriadku ustanovil obvinenému obhajcu JUDr. Jozefa Cseha a odročil hlavné pojednávanie na 25. septembra 2017 (č. l. 219 - 220 súdneho spisu). Hlavné pojednávanie bolo 25. septembra 2017 z dôvodu neprítomnosti zákonného sudcu odročené na neurčito (č. l. 221 súdneho spisu) a nový termín hlavného pojednávania sa uskutočnil 3. novembra 2017, na ktorom súd prvého stupňa konštatoval, že obvinený sa nedostavil, pretože sa zdržiava na neznámej adrese v zahraničí, bol voči nemu vydaný EZR, ktorý nebol realizovaný a bude sa konať ako proti ušlému. Prítomní boli obhajca obvineného, prokurátor a poškodená. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní vyhlásil odsudzujúci rozsudok (č. l. 224 - 227 súdneho spisu).

Konanie proti ušlému je upravené v piatom diely § 358 až § 362 Trestného poriadku.

Podľa § 358 ods. 1 Trestného poriadku konanie podľa ustanovení tohto dielu možno vykonať proti tomu, kto sa vyhýba trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva.

Podľa § 359 Trestného poriadku obvinený musí mať v konaní proti ušlému vždy obhajcu. Ten má rovnaké práva ako obvinený.

Podľa § 360 Trestného poriadku konanie pred súdom sa vykonáva podľa ustanovení tohto dielu na návrh prokurátora, ktorý ho môže podať už v obžalobe, alebo i bez takého návrhu na základe opatrenia predsedu senátu.

Podľa § 361 ods. 1 Trestného poriadku všetky písomnosti určené obvinenému sa doručujú iba obhajcovi.

Podľa § 361 ods. 2 Trestného poriadku predvolanie na hlavné pojednávanie a na verejné zasadnutie sa tiež vhodným spôsobom uverejní. Hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie sa potom vykoná aj v neprítomnosti obvineného, a to bez ohľaduna to, či sa obvinený o ňom dozvedel.

Z uvedených skutočností vyplýva, že súd prvého stupňa vzhľadom na obštrukcie zo strany obvineného vydal opatrenie podľa § 358 Trestného poriadku, ktorým začal konanie proti ušlému, pretože obvinený sa nedostavoval na termíny hlavného pojednávania, súd prvého stupňa dva krát vydal príkaz na jeho zatknutie, pričom obhajca obvineného uviedol, že tento sa zdržiava v zahraničí, na neznámej adrese, ani matke obvineného nie je známa adresa na ktorej sa zdržiava, čo následne viedlo k tomu, že súd prvého stupňa vydal EZR, ktorý sa však nepodarilo zrealizovať. Z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že obvinený mal o trestnom stíhaní vedomosť, pretože mu bolo doručené uznesenie o vznesení obvinenia z 23. septembra 2013 (č. l. 3 - 5 vyšetrovacieho spisu), dňa 8. októbra 2013 bol ako obvinený vypočutý, v rámci výsluchu uviedol adresu na doručovanie písomností a bol poučený v zmysle § 34 ods. 5 Trestného poriadku, že je povinný oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní alebo súdu prípadnú zmenu adresy na doručovanie, alebo spôsob doručovania (č. l. 15 - 16 vyšetrovacieho spisu). I napriek uvedeným skutočnostiam sa úmyselne nezúčastňoval termínov hlavného pojednávania (konkrétne 7 termínov hlavného pojednávania), ohľadom ktorých mal vedomosť na základe predvolaní, ktoré mu boli doručované na adresu, ktorú pri výsluchu uviedol ako adresu na doručovania a zo spisu nevyplýva, že by orgánom činným v trestnom konaní, prípadne súdu, zmenu predmetnej adresy oznámil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky má v zmysle uvedených skutočností za to, že súd prvého stupňa správne postupoval, keď opatrením začal konanie proti ušlému podľa § 358 Trestného poriadku. Podmienky pre takýto postup boli podľa predmetného ustanovenia splnené, pretože obvinený sa tak, ako predpokladá ustanovenie § 358 ods. 1 Trestného poriadku, vyhýbal trestnému konaniu pobytom v cudzine. Obvinený opustil územie Slovenskej republiky napriek tomu, že mal vedomosť o trestnom stíhaní vedenom voči jeho osobe, bol poučený o povinnosti vyplývajúcej mu z ustanovenia § 34 ods. 5 Trestného poriadku, úmyselne sa vyhýbal trestnému konaniu tým, že sa nedostavoval na termíny hlavného pojednávania a súd prvého stupňa vykonal niekoľko termínov hlavného pojednávania na ktoré obvineného predvolal, následne vydal príkaz na jeho zatknutie a po zistení, že sa obvinený nachádza v zahraničí vydal EZR. Dovolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa splnil všetky jemu dostupné

možnosti na zabezpečenie prítomnosti obvineného na hlavnom pojednávaní a nič nezanedbal. Námetka ministerky spravodlivosti, že súd prvého stupňa mal vykonať šetrenie za účelom zistenia realizácie EZR je podľa názoru dovolacieho súdu neopodstatnená, pretože súdu prvého stupňa nevyplýva z Trestného poriadku ani zo zákona o európskom zatýkacom rozkaze povinnosť vykonať šetrenie za účelom zistenia realizácie EZR a v prípade, ak by k realizácii EZR došlo, súd prvého stupňa by mal o tom vedomosť. Najvyšší súd Slovenskej republiky nesúhlasí ani s tvrdením ministerky spravodlivosti, že súdu prvého stupňa bola známa adresa obvineného, pretože zo správy z Okresného riaditeľstva Policajného zboru z 23. januára 2017 síce vyplýva, že obvinený sa zdržiava v obci v Maďarsku, nebola však známa jeho presná adresa, čo vyplýva i z tvrdenia obhajcu obvineného na hlavnom pojednávaní 11. apríla 2016. Obvineného teda nebolo možné vyhľadať na základe príkazu na zatknutie ani zrealizovať vydaný EZR, a okrem iného zo žiadosti Národnej ústredne SIRENE z 20. februára 2018 vyplýva, že obvinený bol pri dodaní do výkonu trestu zadržaný v Budapešti (č. l. 245 súdneho spisu) a nie na adrese o ktorej ministerka spravodlivosti tvrdí, že bola súdu prvého stupňa známa ako adresa obvineného v Maďarsku (obec O.).

Zároveň je však dovolací súd toho názoru, že konaním súdu prvého stupňa nebola splnená podmienka podľa § 361 ods. 2 Trestného poriadku a to, že súd prvého stupňa neuverejnil vhodným spôsobom predvolanie na hlavné pojednávanie. Zo súdneho spisu totiž vyplýva, že súd prvého stupňa síce vyvesil opatrenie, ktorým začal v trestnej veci obvineného konanie proti ušlému podľa § 358 Trestného poriadku zo 4. júla 2017 a oznámil, že 7. augusta 2017 sa bude konať pojednávanie v tejto trestnej veci na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu v deň vydania predmetného opatrenia a toto v deň konania pojednávania zvesil (č. l. 215 súdneho spisu), avšak hlavné pojednávanie bolo 7. augusta 2017 odročené na 25. septembra 2017 z dôvodu, že sa nedostavila poškodená, ktorá žiadala odročiť hlavné pojednávanie z dôvodu práce v zahraničí (č. l. 219 - 220 súdneho spisu). Zo súdneho spisu však nevyplýva, že by bolo predvolanie na termín hlavného pojednávania 25. septembra 2017 v zmysle ustanovenia § 361 ods. 2 Trestného poriadku vhodným spôsobom uverejnené. Termín hlavného pojednávania 25. septembra 2017 bol však taktiež odročený a to z dôvodu neprítomnosti zákonného sudcu (č. l. 221 súdneho spisu). Termín bol následne súdom prvého stupňa určený na 3. novembra 2017 s tým, že termín bol oznámený obhajcovi obvineného, prokurátorke a poškodenej (č. l. 222 súdneho spisu), nebol však vhodným spôsobom uverejnený v zmysle § 361 ods. 2 Trestného poriadku. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 3. novembra 2017 vyplýva, že obvinený sa nedostavil, súd prvého stupňa konštatoval, že sa nachádza v zahraničí na neznámej adrese, bol voči nemu vydaný EZR, ktorý nebol zrealizovaný a koná sa ako proti ušlému, v neprítomnosti obvineného vykonal dokazovanie a vyhlásil odsudzujúci rozsudok (č. l. 224 - 227 súdneho spisu).

Najvyšší súd Slovenskej republiky má za to, že súd prvého stupňa v prejednávanej veci nesplnil v rámci konania proti ušlému podmienku v zmysle § 361 ods. 2 Trestného poriadku a to uverejnenie predvolania na hlavné pojednávanie vhodným spôsobom, nakoľko sa jedná o obligatórnou podmienku, ktorú zákon v súvislosti s vykonávaním konania proti ušlému vyžaduje. Súd prvého stupňa mal predvolania na hlavné pojednávania vyvesiť na úradnej tabuli súdu, alebo ho uverejniť prostredníctvom verejných oznamovacích prostriedkov, iba v takom prípade bolo možné vykonať hlavné pojednávanie v neprítomnosti obvineného a to bez ohľadu na to, či sa o termíne hlavného pojednávania obvinený dozvedel. Nesplnenie povinnosti vhodným spôsobom uverejniť predvolanie na hlavné pojednávanie je v konaní proti ušlému rovnakou vážnou procesnou chybou ako nedoručenie predvolania obvinenému riadnym spôsobom (R 71/1980).

Dovolací súd preto so zreteľom na uvedené zistenia podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil vo výroku tohto rozsudku porušenie zákona v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, sp. zn. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017 ako aj chybné konanie, ktoré mu predchádzalo a zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal súdu prvého stupňa, aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Pri opätovnom prerokovaní a rozhodnutí bude potrebné, aby sa súd prvého stupňa dôsledne riadil vyššie

vyjadreným právnym názorom dovolacieho súdu vo vzťahu k povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 361 ods. 2 Trestného poriadku a s ohľadom na uvedené vykonal hlavné pojednávanie v prítomnosti obvineného, prípadne za splnenia všetkých zákonných podmienok pre konanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obvineného.

Vzhľadom k tomu, že obvinený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky nepodmienečne, ktorý mu bol uložený rozsudkom súdu prvého stupňa, sp. zn. 2T/259/2013 z 3. novembra 2017 už vykonal, Najvyšší súd Slovenskej republiky nepovažuje v súčasnom štádiu trestného konania za potrebné rozhodovať o väzbe obvineného.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.